

Ärende: Tillgängligheten vid Emmaus Second Hand i Norrböle

Datum: 2.2 2024   **Tid:** kl 10   **Plats:** Emmaus Second Hand, Norrböle

Deltagare:

Erika Elfsberg, Karl Wahlman och Alexandra Gamba, Funktionsrätt Åland.
Filip Azam, tillgänglighetskonsult/Arkaden arkitektkontor
Björn Lindfors, Ålands synskadade
Katrina Böling, Ålands Reumaförening

Mikaela Söderström, arbetsledare Emmaus
Linn Zachrisson, butiksansvarig Emmaus

Bedömning av tillgängligheten

Emmaus Åland gör viktigt arbete för social hållbarhet på Åland. Emmaus driver bland annat projekt där man skapar arbetsplatser och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

Emmaus Åland kontaktade Funktionsrätt Ålands tillgänglighetsgrupp för att få våra synpunkter på hur man kan skapa större tillgänglighet till Emmaus två butiker, i Mariehamns centrum samt i Norrböle. Detta utlåtande gäller butiken samt tillhörande lokaler i Norrböle i Mariehamn, på Skogshyddsvägen 7.

Allmänt

Emmaus ansvarar för flera lokaler på båda sidor om parkeringen, på ena sidan finns butiken i två våningar och dessutom ett större byggtält där man både har lager och öppet för kunder att handla byggmaterial såsom fönster och dörrar. På andra sidan parkeringen finns inlämningen dit besökare lämnar sådant de vill donera till Emmaus. All inlämning av donerade saker till Emmaus sker i Norrböle.

Tillgänglighetsgruppens synpunkter

Ankomst:

Tillgänglighetsgruppen anländer till parkeringen utanför butiken i Norrböle, parkeringen är asfalterad. Det finns en parkering för de med särskilt tillstånd, den är utmärkt med en relativt liten skylt. Parkeringsplatsen kunde märkas ut med en större skylt samt markering på marken.

Bild 1: Entrén till Emmaus butik i Norrböle, en garageport med mindre dörr inne i porten.

Bild 2: Garageporten helt öppen.

Butiken:

Entré: Det är en hög tröskel (7 cm) för att komma in i butiken genom dörren. Dörren är också ganska tung att öppna. Dörren sitter i en större garageport som kan öppnas från insidan vid behov, det finns ett telefonnummer utanför som man kan ringa och nå personalen för hjälp, vilket är en lösning för de med hjälpmedel som inte kommer genom dörren.

Bild 3. Disken i butiken.

Disk: Disken är för hög för att en person som sitter i rullstol ska nå upp till den, det går inte heller att komma nära eftersom disken går ända ner till golvet. Det finns käpphållare vid disken.

Om man längre fram väljer att byta ut disken så finns dessa mått att gå efter: En höjd på cirka 0,8 m är bäst för en person som sitter i rullstol men blir låg för någon som står, en kompromiss kan vara en disk som är 0,9 m hög. Alternativt en disk med en lägre och en

högre del. För att komma nära behöver rullstolen få rum under disken, då behövs en fri höjd under disken på cirka 0,65 m.

Trappor: Butikslokalen största problem med tillgängligheten är att lokalen har två våningar utan hiss. Det innebär att personer som inte kan gå i trappor inte kan ta del av omkring hälften av butikens utbud.

Den första trappan är nära ingången till butiken. Trappan har kontrastmarkering både på första trappsteget och på golvet samt på sista trappsteget. Det kan vara förvirrande för personer med synnedsättning, enbart på första och sista trappsteget är bättre. Trappan är 80 cm bred, trappstegen är 25 cm djupa och 17 cm höga. Ledstång går vid ena sidan av trappan, det bör finnas ledstång på båda sidor.

I andra änden av butiken finns en till trappa som vi upplever som mindre tillgänglig än den första, här är trappstegen 29 cm djupa och 18 cm höga. Trappstegen är i trä med en ojämn yta, trappan upplevs som svår att gå i på grund av det. Trappan har kontrastmarkering på första och sista trappsteget. Ledstång finns på ena sidan, på andra sidan är en fyrkantig ledstång/del av trappan som är svårare att hålla i.

Bild 4. Trappan nära ingången

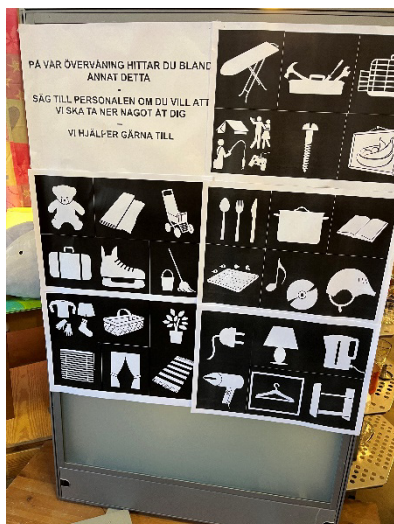
Bild 5. Trappan längre in i butiken

Gångar: Butiken är fullpackad av varor och det kan vara svårt att ta sig fram i relativt trånga gångar mellan möbler och föremål. Något som också försvårar tillgängligheten är att varorna ofta byts ut och därmed också möbleringen inne i butiken. Det finns även föremål i ansiktshöjd som sticker ut och hänger från taket.

En gång bör vara minst 80 cm bred för personer som använder rullstol. Är det en längre gång bör det också finnas vändplatser någonstans med en bredd på 130 cm så att man kan vända med rullstol.

Belysning: Det är lysrör i taket och de har olika ljusfärg, visare har ett gulare och vissa ett mer blått vitt ljus. Det är lite ojämnt ljus i lokalen, i vissa gångar är det dåligt upplyst.

Bild 6. Skylt med pictogram.

Skyltning: Utanför butiken är butikens namn samt var entrén är synligt skyltat. I butiken finns på flera ställen pictogram som hjälp för besökarna vilket är bra. Kassan är tydligt utmärkt.

På bilden ovan syns ett pictogram med texten ”På övervåningen hittar du bland annat detta. Säg till personalen om du vill att vi ska ta ner något åt dig. Vi hjälper gärna till”. Det kan dock vara svårt för en besökare i exempelvis rullstol att be om vad man vill ha om man inte kommer upp på övervåningen och därmed inte vet vad som finns där.

Toalett: Det finns inte krav på att Emmaus behöver ha toalett för sina kunder, de har dock en kundtoalett som kan användas för det mesta. Den är inte tillgänglig för personer med rullstol, den yttre dörren till toaletten är 76 cm och den inre dörrbredden är 60 cm vilket är för smalt. Innanför den yttre dörren står en stol vilket är bra för de som behöver sätta sig och vila, den kan dock utgöra en snubbelrisk. Högre kontrast underlättar för personer med synnedsättning, ett tips är att ha en toaletsits i svart om toalettstolen är vit.

Byggtältet

Byggtältet är inte tillgängligt och svårt att ta sig fram i. Det är trångt och många saker som ligger i vägen på marken.

Bild 7. Det är en kort trappa upp till inlämningen

Bild 8. Rampen som leder upp till inlämningen

Inlämningen

På andra sidan parkeringen finns inlämningen dit man för saker man vill donera. Det är en trappa upp till entrén och det finns även en ramp. Rampen är för brant för att det enkelt ska gå att ta sig upp för den med en rullstol på egen hand.

Höjden från marken till entrén är 1 m och rampen är 3,8 m lång. Det innebär en lutning på 12,2°. En ramp bör vara max 5°. Det är inte möjligt att sätta in en ramp med rätt lutning, den skulle bli för lång.

Både rampen och trappan är i metall med galler. Det kan bli halt vintertid trots att snön åker genom, därför har de satt järnstänger på jämna mellanrum på rampen vilket syns på bilden ovan. Dessa medför dock snubbelrisk och det är oklart om det är till hjälp eller gör det svårare att använda rampen.

Om man inte själv klarar att bära upp sina saker till inlämningen eller att ta sig upp för rampen så uppger personalen att de alltid gärna hjälper till. Det som kunde underlätta för personer som behöver hjälp är om det fanns en ringklocka eller ett telefonnummer att ringa väl synligt vid rampens början.

Slutsatser

Funktionsrätt Ålands tillgänglighetsgrupp kan se att det finns stora utmaningar med att få en tillgänglig butik i Norrböle med befintliga lokaler, framför allt när det gäller butikens andra våningsplan.

Det finns ändå sådant som går att anpassa för att göra butiken tillgänglig för fler. Till exempel att tänka på möbleringen inne i butiken så att det inte finns snubbelrisker eller risk att gå in i något föremål och att det är tillräckligt bred fri yta i gångarna. Här är det viktigt att alla i personalen får information om att tänka på tillgänglighet när man fyller på med varor. Det är också positivt att personalen gärna hjälper om det behövs och att man tydligt skyltat om detta, man kunde göra det ännu tydligare vid inlämningen.

Tillgänglighetsgruppen uppskattar att Emmaus Åland vill arbeta med ökad tillgänglighet till sina lokaler och att gruppen fått möjlighet att inventera Emmaus second hand-butik i Norrböle. Vi önskar Emmaus Åland lycka till med sitt arbete och vi erbjuder gärna hjälp med råd och tips vid framtida renoveringar av lokalerna.

Med vänlig hälsning,

Tillgänglighetsgruppen
Mariehamn, 29 februari 2024

BILAGA: FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 9/Tillgänglighet

Bilaga

Allmänt

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Finland och på Åland sedan juni 2016. Det är samhällets skyldighet att erbjuda service till alla som behöver det! Alla ska kunna delta i allt som händer i samhället fullt ut – det gäller infrastruktur, byggnader, information/kommunikation och bemötande. FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning ligger till grund för lagstiftningen på Åland och i ytterligare ett 50-tal länder.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, § 9/Tillgänglighet

1. För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl. a. gälla a) byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser, samt b) information, kommunikation och annan service, däribland elektronisk service och service i nödsituationer.

2. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att

a) utveckla, utfärda och övervaka tillämpning av miniminormer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten,

b) säkerställa att enskilda enheter som erbjuder anläggningar och service dit allmänheten äger tillträde beaktar alla aspekter av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

c) erbjuda intressenter utbildning i frågor som gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

d) utrusta byggnader och andra anläggningar dit allmänheten äger tillträde med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form,

e) erbjuda former av assistans och annan personlig service, däribland ledsagare, lektörer och yrkesverksamma teckenspråkstolkare, för att underlätta tillgänglighet till byggnader och andra anläggningar som är öppna för allmänheten,

f) främja andra ändamålsenliga former av hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning för att säkerställa deras tillgång till information,

g) främja tillgång för personer med funktionsnedsättning till ny informations- och kommunikationsteknik (IT) och nya system, däribland Internet, samt

h) främja utformning, utveckling, tillverkning och distribution av tillgänglig informations- och kommunikationsteknologi och -system på ett tidigt stadium så att de blir tillgängliga till lägsta möjliga kostnad.

